

ที่ อว ๐๒๑๓/ว๖๓๙๐

กระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ถนนพระรามที่ ๖ เขตราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๒๓ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๘๓ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๙

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อแจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการเพิ่มระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จากเดิมไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน เป็น ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน รวมทั้งกำหนดเพิ่มเติมให้หน่วยงานรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ในชั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และการรับฟังความคิดเห็นภายหลังจากที่มีร่างกฎหมายแล้ว และกำหนดให้ใช้คำแนะนำนี้กับการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายหรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายด้วยโดยอนุโลม ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปได้ รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวันนิ นนท์ศิริ)

หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

โทร. ๐ ๒๓๓๓ ๓๗๐๐ ต่อ ๕๐๑๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cplo@mhesi.go.th

แจ้งท้าย

๑. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ส่วนราชการ) ๕๗ แห่ง

- มหาวิทยาลัยรัฐ ๙ รัฐ
- มหาวิทยาลัยราชภัฏ ๓๘ แห่ง
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ๙ แห่ง
- สถาบันวิทยาลัยชุมชน ๑ แห่ง

๒. สถาบันอุดมศึกษาในกำกับ ๒๗ แห่ง

๓. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ๗๐ แห่ง

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๘๓

เลขรับ สร. : 362 สิ่งที่มาด้วย
วันที่รับ : 16/3/2569 07:47

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๔๗๗ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๓/๒๖ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ และร่างคำแนะนำในเรื่องนี้

ตามที่ได้ยืนยันมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ (เรื่อง การดำเนินการเพื่อรองรับและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒) ซึ่งเห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย โดยได้กำหนดให้การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการเพิ่มระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จากเดิม ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน เป็น ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน รวมทั้งกำหนดเพิ่มเติมให้หน่วยงานรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ในชั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และการรับฟังความคิดเห็นภายหลังจากที่มีร่างกฎหมายแล้ว และกำหนดให้ใช้คำแนะนำนี้กับการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายหรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายด้วยโดยอนุโลม ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙ เห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปได้

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

มอบ ปอว. เพื่อโปรดพิจารณาแจ้งหน่วยงาน
ในสังกัด อว. ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นางสาวพิมพ์พร ชีวานันท์)
เลขา รมว.อว.
17 มี.ค. 2569

ขอแสดงความนับถือ

(นางณัฐจักรี อนันตศิลป์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เรียน ผปคร.
โปรดพิจารณา

(ศาสตราจารย์ศุภชัย ปทุมนากุล)
ปอว.

เรียนคุณัญชลี
แจ้ง หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย อว.
กม.

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๘๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (บพทกร), ๑๕๓๒ (ปัญหารีย์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

(นายรวี ติวกุล)
ผปคร.

19 มี.ค. 2569

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๙๑๓/๒๕๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
(๒) ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น
ของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเสนอร่างคำแนะนำของคณะกรรมการ
พัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี
ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)
ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ) กำกับการบริหารราชการ (สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา) ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑)
ด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติแนวทางการ
จัดทำและตรากฎหมายขึ้นใหม่ และการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ ดังนี้

“มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือ
ปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการ
ดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้
ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตาม
กฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้ง
เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณา
ในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมิน

ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณี ที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการ ตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิด ร้ายแรง”

๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อรองรับการ ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๑.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอเรื่องการดำเนินการเพื่อรองรับและ ขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบร่างอนบัญญัติและร่างคำแนะนำ ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมจำนวน ๑๑ ฉบับ ซึ่งรวมถึงคำแนะนำของ คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำ ร่างกฎหมายด้วย โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เห็นชอบและรับทราบ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยให้หน่วยงานของรัฐ ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีหน้าที่ และอำนาจในการเสนอแนะหรือให้ความเห็นแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง การกำหนดแนวทาง หรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๒.๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาการดำเนินการที่ผ่านมาของ หน่วยงานในการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และได้พิจารณา คำแนะนำขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) แล้ว ประกอบกับ ปัจจุบันองค์การระหว่างประเทศต่างให้ความสำคัญกับการมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของ ผู้เกี่ยวข้องที่ดี ซึ่งรวมถึงการมีระยะเวลาเปิดรับฟังความคิดเห็นอย่างเพียงพอ คณะกรรมการพัฒนา กฎหมายจึงเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟัง ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย โดยเพิ่มระยะเวลายื่นคำในการรับฟัง ความคิดเห็นจาก ๑๕ วัน เป็น ๓๐ วัน ตลอดจนกำหนดให้หน่วยงานของรัฐรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่ในชั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และรับฟังความคิดเห็น ภายหลังการที่มีร่างกฎหมายแล้วด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานเป็นไปตาม เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ

กฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และเพิ่มความยอมรับจากองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งจะมีส่วนสนับสนุนทำให้เกิดการลงทุนในไทยมากยิ่งขึ้น

๒.๓ บัดนี้ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้จัดทำร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสร็จแล้ว จึงต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่ปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจของไทยประสบกับสภาวะที่ท้าทายหลายประการ ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งหามาตรการสร้างความเชื่อมั่นเพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ ประกอบกับ ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและวิวัฒนาการ (International Bank for Reconstruction and Development หรือ World Bank) อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำไปประเมินระดับความง่ายในการประกอบธุรกิจในไทย (Business Ready หรือ B-READY) ซึ่งจะมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐในไทยด้วย ดังนั้น จึงสมควรเร่งปรับปรุงระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นให้เป็นไปตามหลักสากลโดยเร็ว เพื่อเพิ่มความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อภาครัฐและเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุนในระบบกฎหมายของไทยโดยเร็ว

๔. สำคัญของเรื่อง

๔.๑ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานที่จะเสนอร่างกฎหมายต้องรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย และต่อมาคณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีได้ออกคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย โดยในข้อ ๔ ระบุว่า “ควรมีระยะเวลาเพียงพอในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องคิดวิเคราะห์ ตรึกตรอง และร่วมแสดงความคิดเห็นได้ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอื่น ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรระบุเหตุผลและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย”

๔.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ และระบบกลางทางกฎหมาย พบว่า เรื่องที่หน่วยงานนำไปรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางกว่าร้อยละ ๗๐ เปิดรับฟังความคิดเห็นตามกำหนดขั้นต่ำ ๑๕ วัน และเรื่องส่วนใหญ่ที่รับฟังความคิดเห็น มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นน้อยมากหรือไม่มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นเลย โดยพบความสัมพันธ์เชิงลบเล็กน้อยระหว่างระยะเวลาที่เปิดรับฟังความคิดเห็นและจำนวนผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ ประชาชนส่วนใหญ่ (กว่าร้อยละ ๕๐) แสดงความคิดเห็นว่า หน่วยงานให้เวลาในการแสดงความคิดเห็นน้อยเกินไป

๔.๓ องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ Organisation of Economic Co-operation and Development (OECD) ได้ให้คำแนะนำอย่างชัดเจนในรายงาน Review of Regulatory Reform 2025 ว่า ประเทศไทยควรขยายระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น เป็น ๓๐ - ๖๐ วัน เพื่อส่งเสริมความมีส่วนร่วมของ “กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เข้าถึงยาก” (Marginalized groups) เช่น กลุ่มเปราะบางหรือผู้ประกอบการรายย่อยที่ไม่มีผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายเป็นการเฉพาะ

ซึ่งมักต้องการระยะเวลาในการทำความเข้าใจและวิเคราะห์ผลกระทบมากกว่าองค์กรขนาดใหญ่ ตลอดจนแนะนำให้หน่วยงานเริ่มกระบวนการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ก่อนที่จะมีการยกร่างกฎหมายหรือร่างกฎ

๔.๔ นอกจากนี้ World Bank กำลังดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน Business Ready (B-Ready) โดยได้จัดทำการสำรวจผ่านมาแล้ว ๒ กลุ่มประเทศ ในปี ๒๕๖๗ และ ๒๕๖๘ และจะดำเนินการสำรวจประเทศที่ถูกสุ่มเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ ๓ ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย ในปี ๒๕๖๙ โดยจะมีการสำรวจข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ และจะเผยแพร่รายงานดังกล่าวในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๙

การสำรวจข้อมูลในครั้งนี้ จะดำเนินการโดยให้ผู้ประกอบการตอบแบบสอบถามซึ่งจะมีคำถามเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำกฎหมายและกฎระเบียบด้วย โดยในส่วนของกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ World Bank ได้ตั้งประเด็นคำถามประเด็นหนึ่งว่า ภาครัฐได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบรับฟังความคิดเห็น (Portal) อย่างน้อยเป็นระยะเวลา ๓๐ วันหรือไม่ ซึ่งเป็นระยะเวลาตามคำแนะนำของ World Bank ที่กำหนดว่าการจัดทำกฎระเบียบควรมีการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อย ๘ - ๑๒ สัปดาห์ และในกรณีของกฎระเบียบที่มีผลกระทบน้อย ควรรับฟังไม่ต่ำกว่า ๔ สัปดาห์

ปัจจุบันคณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีคำแนะนำให้รับฟังความคิดเห็นไม่ต่ำกว่า ๑๕ วัน ซึ่งในทางปฏิบัติ พบว่าหน่วยงานส่วนใหญ่ก็จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางเพียง ๑๕ วันเท่านั้น ดังนั้น หากไม่มีการดำเนินการแก้ไขคำแนะนำดังกล่าว คาดว่าผู้ประกอบการจะตอบแบบสอบถามว่าภาครัฐไม่ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยเป็นระยะเวลา ๓๐ วัน

๔.๕ จากการสำรวจข้อมูลคำแนะนำขององค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น World Bank, OECD, APEC, EU, ASEAN ต่างได้จัดทำคำแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งรวมถึงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเปิดรับฟังความคิดเห็น โดยมีคำแนะนำไปในทิศทางเดียวกันว่า การรับฟังความคิดเห็นควรมีระยะเวลาขั้นต่ำ ไม่น้อยกว่า ๔ สัปดาห์ หรือ ๓๐ วัน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและกลุ่มที่ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น (marginalized group) สามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้ ตลอดจนมีระยะเวลาที่เพียงพอให้ผู้เกี่ยวข้องในรูปแบบองค์กรสามารถบริหารกระบวนการภายใน เพื่อให้ได้มาซึ่งความเห็นที่สะท้อนเสียงคนในองค์กรอย่างแท้จริง ตลอดจนมีเวลาที่จะรวบรวมข้อมูลหลักฐานเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์ด้วย

นอกจากนี้ เมื่อสำรวจข้อมูลประเทศต่าง ๆ พบว่าหลายประเทศกำหนดให้รับฟังความคิดเห็นไม่ต่ำกว่า ๔ สัปดาห์ หรือ ๓๐ วัน เช่น ออสเตรเลีย แคนาดา เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ มาเลเซีย หรือเวียดนาม โดยส่วนมากจะแนะนำให้ปรับระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นตามความเหมาะสมและหลักความได้สัดส่วนด้วย เช่น เรื่องที่คาดว่าจะมีผลกระทบมาก ก็ควรรับฟังความคิดเห็นนานขึ้น (๘ - ๑๒ สัปดาห์)

๔.๖ สำหรับร่างกฎที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย ปัจจุบันยังมิได้มีการกำหนดไว้โดยชัดเจนในคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ว่าให้นำคำแนะนำดังกล่าวมาใช้แก่ร่างกฎด้วยโดยอนุโลม โดยเฉพาะระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

ผู้เกี่ยวข้องผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ในทางปฏิบัติหน่วยงานของรัฐก็ปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวในกรณีของร่างกฎด้วยโดยอนุโลม

๔.๗ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ดังนี้

- เพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจาก ๑๕ วัน เป็น ๓๐ วัน
- เพิ่มคำแนะนำให้หน่วยงานรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ในขั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และรับฟังความคิดเห็นภายหลังจากที่มีร่างกฎหมายแล้ว
- กำหนดให้ใช้คำแนะนำนี้กับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎ และการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำนี้ได้ อย่างชัดเจน

๕. ประโยชน์และผลกระทบ

การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย จะทำให้หน่วยงานมีกรอบแนวทางการรับฟังความคิดเห็นที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลตามคำแนะนำของ OECD และ World Bank ซึ่งไม่เพียงแต่จะมีส่วนสนับสนุนให้ไทยได้รับการประเมิน B-Ready ในระดับที่ดีขึ้น แต่ในระยะยาวยังจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุนในระบบกฎหมายไทย และเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อภาครัฐอีกด้วย

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติข้อยกเว้นสำหรับการรับฟังความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ในมาตรา ๑๙ แล้ว และยังมีกลไกรองรับกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่หน่วยงานของรัฐไม่สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำได้ ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำให้หน่วยงานของรัฐรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องนั้นจึงไม่กระทบต่อกรณีที่หน่วยงานต้องเสนอร่างกฎหมายหรือร่างกฎที่มีความจำเป็นเร่งด่วน

๖. ข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นควรเสนอร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

อนึ่ง โดยที่ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายฉบับนี้มีใช้ร่างกฎตามบทนิยามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงไม่เข้าข่ายเรื่องที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดร่างกฎที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ. ๒๕๖๕ นอกจากนี้ เรื่องนี้เป็นข้อเสนอของคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นการกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ โดยไม่มีผลเป็นการเพิ่มภาระงบประมาณและการคลังหรือทำให้สูญเสียรายได้ของรัฐประกอบกับเรื่องนี้เป็นเพียงคำแนะนำเพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ หากคณะรัฐมนตรีชุดต่อไปเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังก็ย่อมสามารถกระทำได้นั้น การให้ความเห็นชอบร่างคำแนะนำนี้จึงไม่มีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไปตามมาตรา ๑๖๙ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติอันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ ต่อ ๑๐๒๒ (นายปรัชญาฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๖๒๐๑

www.ocs.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

สิ่งที่ส่งมาด้วย

สำเนาถูกต้อง

ปัญญาศรัย คีปละเสริฐไชย

นางสาวปัญญาศรัย คีปละเสริฐไชย

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

10 มี.ค. 2569

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ รองนายกรัฐมนตรี (นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ) โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๘๒

ที่ นร ๐๔๐๓ (กร ๓)/๘๖๔

วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น
ของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอร่างคำแนะนำของคณะกรรมการ
พัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย จึงเห็นสมควร
ให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
ต่อไป

(นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๑๔๖/๒๕๖๙

ร่าง
คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อปรับปรุงระยะเวลาในการ
รับฟังความคิดเห็น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรี จึงออกคำแนะนำเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำ
ร่างกฎหมาย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ควรมีระยะเวลาเพียงพอในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษา
ข้อมูล คติวิเคราะห์ ตรัสตรง และร่วมแสดงความคิดเห็นได้ โดยแยกเป็นการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่
ในชั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และการรับฟังความคิดเห็นภายหลังจาก
ที่มีร่างกฎหมายแล้ว

การรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
ควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอื่น ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรระบุ
เหตุผลและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๗ แห่งคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนา
กฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย

“ข้อ ๗ ในกรณีที่ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
ร่างกฎ หรือการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
หน่วยงานของรัฐพึงดำเนินการตามคำแนะนำนี้ด้วยโดยอนุโลม”